

¿Qué ropa llevas?

Katarzyna Lewicka

Wprowadzanie materiału leksykalnego nie musi się wiązać z wypisywaniem listy słówek. Można to zrobić, wykorzystując elementy dramy i pantomimy. Poniższe opracowanie dotyczące nazywania w języku hiszpańskim poszczególnych elementów ubioru może zostać z powodzeniem zastosowane w odniesieniu do innych języków.

- 🔍 **Temat:** ¿Qué ropa llevas? Introducción del vocabulario relacionado con la ropa femenina y masculina
- ✓ **Typ szkoły:** szkoła ponadgimnazjalna, młodzież i dorośli
- 📖 **Poziom:** poziom IV.1 – zakres podstawowy (na podbudowie poziomu III.0); poziom IV.1 – zakres rozszerzony (na podbudowie poziomu III.1); A1+ / A2 / A2+

Cele lekcji

Cele komunikacyjne

Uczeń:

- pyta o rodzaj garderoby;
- odpowiada na pytania dotyczące rodzaju garderoby;
- prosi o założenie i zdjęcie jakiejś części garderoby;
- prosi o zapięcie i rozpięcie jakiejś części garderoby;
- prawidłowo reaguje na prośby dotyczące założenia, zdjęcia, zapięcia, rozpięcia jakiejś części garderoby.

Cele gramatyczne

Uczeń:

- formułuje pytania;
- formułuje rozkazy/nakazy/prośby.

Cele leksykalne

Uczeń:

- nazywa poszczególne części garderoby damskiej i męskiej w języku hiszpańskim (ok. 80 nazw);
- używa czasowników: *ponerse* (założyć), *quitarse* (zdjąć), *llevar, vestir* (nosić), *abrir* (rozpiąć), *cerrar* (zapiąć).

Cele inne:

Uczeń:

- poznaje lub utrwała strategie i techniki pozwalające na szybkie i trwałe opanowanie nowego słownictwa;
- wierzy, że może zapamiętać 100 słów na jednej lekcji;
- zauważa, że nauka jest przyjemna i przynosi wiele satysfakcji;

Metody i techniki pracy

Gra aktorska nauczyciela, wykorzystanie prawdziwej odzieży, powtarzanie słów przez nauczyciela i przez uczniów, stosowanie mnemotechnik ułatwiających zapamiętanie ponad 100 słów związanych z odzieżą w ciągu 90 minut, wykorzystanie elementu zaskoczenia.

Formy oceniania

Nauczyciel przez cały czas trwania lekcji ocenia grupę uczniów jako całość, kontrolując, czy dane słownictwo zostało zapamiętane. Nie wystawia ocen, werbalnie udziela grupie pochwały, obserwuje, czy dany wyraz został zapamiętany i w zależności od sytuacji zmienia liczbę powtórzeń. Pod koniec lekcji ma miejsce ewaluacja grupowa i indywidualna, tzn. sprawdzenie, ile słów zapamiętał każdy z osobna oraz wszyscy jako grupa. Nauczyciel nie stawia ocen na tej lekcji.

Przed lekcją

Nauczyciel przygotowuje elementy garderoby, które założy oraz te, które umieści w walizce. Odzież powinna być kolorowa, różnorodna, wykonana z różnych materiałów, miła dla oka, niezniszczona, czysta.

Nauczyciel ubiera się w czarny, cienki golf i czarne spodnie, co będzie tłem dla pozostałej garderoby, którą włoży na siebie w następującej kolejności (wersja dla kobiety): koszulka z krótkim rękawem, krótkie spodenki, krótka spódnica, sukienka, bluzka, koszula męska, krawat, kamizelka, marynarka, sweter, bluza dresowa, długi szlafrok, długi płaszcz, chustka na szyję lub na głowę, szal, rękawiczki.

W walizce umieszcza: skarpety, rajstopy, pończochy, piżamę, koszulę nocną, dres, sukienkę wieczorową dla małej dziewczynki, rękawiczki z jednym palcem, muszkę, czapkę z daszkiem, czapkę zimową, beret, kapelusz, pasek, dżinsy.

Nauczyciel wkłada też do walizki inne rzeczy, jakie uważa za stosowne.

Przebieg lekcji

Przygotowanie do zajęć (3 min)

Ławki należy ustawić w półkolu. Nauczyciel wchodzi do sali lekcyjnej przebrany w wyżej wymienione ubrania, z walizką w ręce. Uczniowie najczęściej są zaskoczeni. Nauczyciel może zażartować, że wyrusza w podróż, że lekcji nie będzie, co wywołuje śmiech i rozluźnienie, wprowadzając miłą atmosferę

pracy. Następnie prowadzący wyjaśnia, że celem lekcji jest rozmowa o odzieży i poznanie nazw części garderoby. Na ławkach nie powinno nic leżeć.

Prezentacja i utrwalenie materiału lekcyjnego (45-60 min)

Nauczyciel wskazuje na szal i podaje jego nazwę po hiszpańsku:

- **Nauczyciel:** *Esto es una bufanda. La bufanda. Repetid por favor, la bufanda.* [To jest szal. Szal. Powtórzcie proszę, szal].
- **Uczniowie** (powtarzają): *La bufanda.*
- **Nauczyciel:** *La bufanda.* Wskazuje ręką na uczniów, dając znak, by powtórzyli słowo. Chodzi o to, by zminimalizować liczbę poleceń typu: „proszę, powtórzcie jeszcze raz” itp. Od tego momentu uczniowie wiedzą, że gest dłonią w ich stronę oznacza prośbę o powtórzenie wyrazu. Celem ograniczenia poleceń jest skupienie uwagi uczniów na danym słowie hiszpańskim.
- **Uczniowie:** *La bufanda.*

Celowo umieściłam w pierwszej wypowiedzi nauczyciela tłumaczenie, aby uczący innych języków również zauważyli, ile razy powtarzane jest dane słowo. Nie wystarczy wypowiedzieć je raz. Konieczne jest wyraźne, głośne, kilkukrotne powtórzenie, tak aby uczniowie nie mieli wątpliwości co do jego wymowy i zdołali je zapamiętać. Zgodnie z zasadami mnemotechnik, w momencie wypowiedzania słowa nauczyciel powinien dłonią dotknąć szalika, rozciągnąć go, pogłaskać itp.

Jeśli zapamiętanie słowa sprawia trudności, nauczyciel pomaga uczniom utrwalić je, podając skojarzenie, np.: *Buf, jak gorąco! La bufanda*, dołączając do wypowiedzi odpowiedni gest. Uczniowie powtarzają: *La bufanda*. Z moich obserwacji wynika, że uczniowie często kopiują gest nauczyciela w momencie powtarzania i zapamiętywania słowa.

Nauczyciel powinien się upewnić, czy uczniowie dobrze zrozumieli dane słowo, poprzez zadanie po hiszpańsku pytania: *¿Qué significa bufanda en polaco? ¿Cómo se dice bufanda en polaco?* [Co znaczy słowo „la bufanda”? Jak mówi się po polsku „la bufanda?”]. Uczniowie odpowiadają: *shal*, nauczyciel głośno potwierdza: *shal*. Potwierdzenie jest potrzebne, ponieważ nie zawsze odpowiedź uczniów jest wyraźna, głośna, słyszalna dla wszystkich, oraz konieczne jest, aby każdy z obecnych na lekcji nie miał wątpliwości co do prezentowanych treści.

Następnie nauczyciel zdejmuje z siebie szal i mówi: *Pues me quito la bufanda* [Zdejmuję szal], a potem go zakłada, mówiąc: *Ahora me pongo la bufanda* [A teraz zakładam szal]. Kolejny raz wykonuje te same ruchy, podając bezkolicznik: *quitarse, ponerse*, i znowu: *quitarse, ponerse*. Upewnia się, czy wszyscy zrozumieli znaczenie tych słów, pytając uczniów po hiszpańsku o polski odpowiednik. Zaraz potem zadaje pytanie: *¿Cómo decir „załóż”, „zdejmij”?* [Jak powiedzieć „załóż”, „zdejmij”?].

Uczniowie próbują utworzyć formy trybu rozkazującego od podanych czasowników: *poner, poner, quitar* itp. Nauczyciel podaje poprawną wersję, wypowiadając ją wraz z towarzyszącym jej ruchem: *¡Quitate la bufanda!*, *¡Ponte la bufanda!* i zaprasza uczniów do powtarzania rozkazów. Zachęca, by wypowiedzieli rozkaz *¡Quitate la bufanda!* i dopiero po nim zdejmuje szal i kładzie go na ławce, pytając jeszcze raz: *¿Qué es esto?* [Co to jest?] i uczniowie odpowiadają: *La bufanda*.

W podobny sposób nauczyciel wprowadza hiszpańskie nazwy kolejnych części garderoby, które ma na sobie, kilkakrotnie zdejmując je i zakładając – zgodnie z poleceniami wypowiedzianymi przez uczniów. Każdy element odzieży układa w widocznym dla wszystkich miejscu, np. na ławkach. Ważne jest, by za każdym razem wracać do poprzednio poznanych słów, tzn. zawsze po odłożeniu na ławkę kolejnego ubrania nauczyciel wskazuje dłonią na szal, rękawiczki, chustkę, płaszcz, i podaje ich nazwę po hiszpańsku, a uczniowie powtarzają. Po serii powtórzeń już tylko wskazuje na poszczególne rzeczy, a uczniowie sami wypowiadają nazwę. Jeżeli jakieś słowo okazuje się trudne do zapamiętania, nauczyciel wraca do niego, prosi o powtórzenie, podaje skojarzenia ułatwiające jego zapamiętanie, po czym ponownie o nie pyta.

W momencie rozpinania płaszcza, marynarki, kamizelki, koszuli nauczyciel wprowadza i powtarza słowa: *abrir* – rozpinąć, *cerrar* – zapinać, i również czeka na rozkaz ze strony uczniów *¡abre!* *¡cierra!*

Prezentując daną rzecz, nauczyciel wprowadza również hiszpańskie odpowiedniki nazw jej elementów składowych, np. przy płaszczu – guziki, kieszeń; przy koszuli męskiej – rękaw, kołnierzyk, mankiet; przy spódnicy – frędzle, rozcięcie; przy bluzce – falbanka; przy bluzie dresowej – zamek błyskawiczny itd.

Po pozbyciu się odzieży, którą miał na sobie, nauczyciel otwiera walizkę i w podobny sposób wprowadza hiszpańskie

określenia na pozostałe części garderoby. Wskazane jest, aby niektóre rzeczy znajdujące się w walizce zadziwiały lub rozśmieszały. Można zaprezentować męski podkoszulek w żółte rybki, przesadnie duży, co wywołuje dużo śmiechu; sukienka wyjściowa dla dziewczynki jest różowa, z tiulem i kokardkami, co wywołuje u uczennic zachwyt i miłe skojarzenia z dzieciństwem. Tego typu emocje wpływają pozytywnie na proces zapamiętywania.

Rola nauczyciela polega nie tylko na prezentowaniu odzieży i podawaniu hiszpańskich odpowiedników jej nazw, ale również na wspomaganie procesu zapamiętywania poprzez ruchy, gesty, mimikę, zmianę tonu i szybkości wypowiedzi oraz stosowanie mnemotechnik. Poniżej podają kilka przykładów skojarzeń pomagających zapamiętać słowa w języku hiszpańskim:

- szlafrok – *la bata* – skojarzenie ze słowem *wata*, co powiążemy ze szpitalem, a szpital ze szlafrokiem;
- beret – *la boina* – skojarzenie ze słowem *wojna*, a żołnierze noszą berety;
- zamek błyskawiczny – *la cremallera* – skojarzenie ze słowem *krem*; gdy posmarujemy zamek kremem, będzie lepiej działał;
- dres – *el mono, el chándal* – skojarzenie z hiszpańskim słowem *el mono*, co znaczy małpa, lub z polskim słowem skandal (To skandal! Przyszedł na swój ślub w dresie!);
- koszula męska – *la camisa* – skojarzenie z piosenką pt. *Tengo la camisa negra*;
- kieszeń – *el bolsillo* – skojarzenie z hiszpańskim słowem *el bolso*, co znaczy torebka: mała torebka przy płaszczu lub spodniach;
- kamizelka – *el chaleco* – skojarzenie ze słowem daleko, np.: Pojechałem daleko, żeby kupić kamizelkę.

Skojarzenia może podawać nauczyciel, chociaż bardzo często sami uczniowie zaczynają wymyślać nowe sposoby na zapamiętanie trudniejszych wyrazów.

Używając tego typu strategii uczenia się, wskazujemy uczniom techniki, przy pomocy których łatwiej i skuteczniej można przyswoić wiedzę. Należy zauważyć, że podczas lekcji żadne z wprowadzanych słów nie jest zapisywane na tablicy, a uczniowie nie robią notatek. Strategia ta jest celowa. Dążymy do tego, by jak najwięcej wyrazów zostało rzeczywiście zapamiętanych, ćwiczymy pamięć oraz przygotowujemy uczniów do sytuacji realnych np. gdy nie znają słowa i pytają o nie lub w luźnej rozmowie słyszą nowe słowa i muszą je zapamiętać.

Powtórzenia chóralne mają na celu oswojenie uczniów z danym słowem, dźwiękiem, akcentem, co sprawia, że uczniowie nie boją się mówić i odważnie starają się porozumiewać w języku obcym. Pozytywne nastawienie uczniów, wywołane dobrymi emocjami, wpływa na ich koncentrację oraz sprawia, że zapamiętują dużą liczbę słów w krótkim czasie. Lekcja pozostawia trwałe ślady pamięciowe w ich mózgu.

Utrwalenie materiału lekcyjnego

Utrwalenie materiału lekcyjnego odbywało się naprzemiennie z wprowadzaniem nowych słów, ponieważ po każdym wprowadzeniu i przećwiczeniu nazwy kolejnej części garderoby nauczyciel przypominał brzmienie wszystkich poprzednich słów, a następnie robili to uczniowie poprzez chóralne powtórzenia nazw odzieży, na którą wskazywał nauczyciel.

Za każdym razem uczniowie powtarzali również czasowniki *abrir, cerrar, ponerse, quitarse* oraz odpowiednio formy trybu rozkazującego, prosząc nauczyciela o zdjęcie czy zapięcie poszczególnych części garderoby. Na własny użytek nazywam to *formułą N+1*, czyli po opanowaniu N słów wprowadzamy kolejne słowo, powtarzamy wszystkie już wprowadzone i znowu wprowadzamy następne itd. Ważne jest, aby cała procedura przebiegała szybko, sprawnie i dynamicznie.

Wykorzystanie materiału lekcyjnego (ok. 15 min)

Wykorzystanie materiału lekcyjnego odbywa się na kolejnych lekcjach, kiedy to opisujemy odzież: tę, którą przeważnie nosimy, tę, którą mamy na sobie w danej chwili, tę, którą mają na sobie modelki na zdjęciach, albo gdy w sklepie odzieżowym będziemy przymierzać, kupować, wymieniać ubrania, oraz gdy rozmawiamy o modzie.

Na opisywanej wstępnej lekcji wykorzystujemy opanowany materiał jedynie do krótkiej zabawy. Przez cały czas wszystkie ubrania leżą na ławkach. Każdy uczeń staje na środku sali. Jego zadaniem jest wskazanie tych części garderoby, o które prosi najpierw nauczyciel, a następnie pozostali uczniowie. W ten sposób uczniowie siedzący w ławkach muszą przywołać z pamięci nazwę danej odzieży w języku hiszpańskim, a uczeń stojący na środku musi to słowo rozpoznać i wskazać ubranie, o którym jest mowa. Każdy uczeń jest chwalony przez nauczyciela: *¡Perfecto!*; *¡Muy bien!*; *¡Bravo!*

Następnie nauczyciel wprowadza pytania: *¿Qué ropa llevas hoy?*; *¿Qué ropa vestes hoy?* [Jakie ubrania masz dzisiaj

na sobie?], a uczniowie w parach zadają sobie te pytania i odpowiadają na nie, wymieniając nazwy garderoby, jaką mają na sobie.

Ewaluacja (ok. 12 min)

Pod koniec zajęć nauczyciel rozdaje materiał ze wszystkimi słowami, których uczniowie nauczyli się na lekcji. Nazwy wszystkich elementów garderoby widnieją tam tylko w języku hiszpańskim, bez podania polskiego odpowiednika. Kartka powinna być czytelna, słowa wypisane w logicznej kolejności, np. podzielone na odzież damską i męską. Logiczne uporządkowanie nowo poznanych wyrazów ułatwia ich zapamiętanie oraz odnalezienie na długiej liście podczas samodzielnej powtórki w domu.

Można zastosować także podsumowanie polegające na czytaniu przez nauczyciela na głos wybranego słowa i powtarzaniu go przez uczniów. Dzięki temu uczniowie mają możliwość konfrontacji znanych już dźwięków z pisownią. Po każdym dziesięciu przeczytanych wyrazach uczniowie samodzielnie podają ich polskie odpowiedniki i zapisują je.

Jest to ewaluacja indywidualno-grupowa, bez stawiania ocen. Z jednej strony, jest to autoewaluacja, ponieważ każdy uczeń sprawdza, ile słów zapamiętał, ile części garderoby potrafi nazwać. Z drugiej strony, nauczyciel może ocenić, w jakim stopniu grupa opanowała wprowadzane słownictwo. W praktyce okazuje się, że ten moment jest jednym z najbardziej satysfakcjonujących zarówno dla nauczyciela, jak i dla uczniów. Uczniowie sami zauważają i dziwią się, że pamiętają tak dużą liczbę słów. Obie strony są nieco zmęczone, ale naprawdę zadowolone!

Bibliografia

- Grzelak, A. (2014) *Ci, co robią swoje*. W: „Głos uczelni. Pismo Uniwersytetu Mikołaja Kopernika”, nr 2 (336), luty 2014, 24-25.

Katarzyna Lewicka

Nauczycielka języka hiszpańskiego w ZS UMK Gimnazjum i Liceum Akademickim w Toruniu oraz lektorka i metodyk w szkole języków obcych. Jest egzaminatorem międzynarodowego egzaminu z języka hiszpańskiego – DELE. Opracowała własny program i metodę nauczania hiszpańskiego jako języka obcego oraz wiele materiałów dydaktycznych. Dwukrotnie została nagrodzona *Europejskim znakiem innowacyjności w dziedzinie nauczania i uczenia się języków obcych* (ELL).